

SELETUSKIRI
haridus- ja teadusministri käskkirja
„EETA 2015-2016. aasta tegevuskava ja eelarve kinnitamine“
eelnoõ juurde

I Sissejuhatus

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduse (STS) § 16 lõike 1 ja haridus- ja teadusministri 30.09.2015. a käskkirja nr 363 „Meetme tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ toetuse andmise tingimused“ (edaspidi EETA) punkti 13.2.1. alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 13. veebruari 2014. a korraldusega nr 59 „Eesti elukestva õppe strateegia 2020 heakskiitmine“.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostasid Haridus- ja teadusministeeriumi programmijuht Kristi Ploom, tel 735 0277, e-post kristi.ploom@hm.ee ja eksperdid SA Innove hariduse agentuurist: Katrin Kivisild ning Tartu Ülikoolist: Ines Kerikmäe, Marge Täks, Mervi Raudsaar, Piret Arusaar.

II Eelnõu vajalikkuse põhjendus

Käskkirjaga kinnitatakse uus käskkirja lisa 2 „EETA 2015-2016 aasta tegevuskava ja eelarve“.

III Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

EETA tegevuste 2015-2016. aasta eelarve kogusumma on 1,95 miljonit eurot, mis moodustab EETA perioodi 2015-2018 eelarvest kolmandiku. Eelarves sisalduvad 2015. a kulud, mis hüvitatakse juhtpartneritele tagasiulatavalt - need on seotud programmi ettevalmistamise ja väljatöötamisega.

Käskkirja lisaga 2 kinnitatakse tegevuste eelarve ja väljundindikaatorid ning alategevuste eesmärgid ja väljundite sihttasemed 2016. aasta lõpuks. Tegevuste üksikasjalikum kirjeldus alategevuste lõikes on toodud käesolevas seletuskirjas alljärgnevalt.

Programmi rahastamissüsteem näeb ette 100% kulude hüvitamise (st puudub omafinantseeringukohustus). 15% ulatuses otsese personalikulu summast eraldatakse kaudse kuluna programmi halduskuludeks, eelarves 142 tuhat eurot. Juhtpartneritele (SA Innove ja Tartu Ülikool) eraldatakse kaudset kulu partnerluslepinguga 10% ulatuses otsesest personalikulust ja teistele partneritele 5%. Ülejäänud kaudne kulu on elluviija programmi üldkulu (bürooarbed, ruumide rent, kommunaalkulud, IT ja sidekulud, raamatupidamine jm abistava personali palgakulu).

Tegevuskava eelarves moodustab olulise osa otsene personalikulu. Otsese personalikulu osakaal kogukuludes on kooskõlas meetme tegevuse eelarve proportsiooniga. Tegevuse toetuse andmise tingimustes on lähtutud eesmärgist, et valdavalt viivad tegevusi ellu partnerid ise, ehk kõrgkoolid, sh suures osas otsese personalikuluna. See toetab vastava kompetentsi arendamist kõrgkoolides, mille järele on kasvav vajadus. Kõrgkoolid tõdevad, et ettevõtlusõppe vallas on praegu inimressursi ja järelkasvu vajadus, mida EETA programmi toel saab leevendada. Toetuse andmise tingimuste käskkirja kohaselt planeeritakse jätkuprogrammi alates aastast 2019. Tegevuskava koostamisel on antud küsimust partneritega arutatud ning partnerid teadvustavad väljumisstrateegia vajalikkust.

	TEGEVUS 7.1.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Tegevuse raames välja töötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlusõppe moodulite arv (sihttase 2018: 14)
Alategevus	TEGEVUS 7.1. a) Ühtse ettevõtlusõppe raamistiku ja metoodika välja töötamine kõikidele haridustasemetele, ka õpetajaharidusele (2015-2016)
Väljundindikaator	Kõiki haridustasemeid (üld-, kutse-, ja kõrgharidus) hõlmav raamdokument.
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt. Alus tegevuse 7.1.b. moodulite ja 7.1.c. õppevara väljatöötamiseks, tegevuse 7.2. täienduskoolituste väljatöötamiseks, 7.3. ettevõtliku kooli mudeli arendamiseks, 7.3. ja 7.4. praktilise ettevõtlusõppe arendamiseks ning 7.5. kompetentside süsteemseks arendamiseks.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	2016. aasta II poolaastaks on olemas ühtne ettevõtlusõppe metoodiline raamistik, mis on alus moodulite, täienduskoolituste, õppevara, ettevõtliku kooli mudeli, praktilise ettevõtlusõppe (tegevused 7.3. ja 7.4.) väljatöötamiseks ja arendamiseks ning kompetentside tõstmiseks (tegevus 7.5.).
Tegevuse lühikirjeldus	Lähtekohana võetakse riiklikud õppekavad jm strateegilised dokumendid ning teaduskirjandus, et tagada haridussüsteemi üleselt ühtne, tõenduspõhine lähenemine ettevõtlusõppe arendamisele. Kaardistatakse Eestis praegu kasutatavad ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust toetavad praktikad (sh rahvusvahelised) ja kohandatakse need Eesti haridussüsteemi vajadustele. Töötatakse välja haridustasemete vajadusi ja rõhuasetusi arvestav raamistik, mis arvestab õppuri järk-järgulist pädevuste kasvu ning sisaldab mh seiresüsteemi ja enesehindamisega seonduvat raamistikku.
Praegune olukord (probleem)	Puudub ühtne kõiki haridustasemeid hõlmav metoodiline raamistik ettevõtlusõppe ja ettevõtlikkuse õpetamisest erinevatel haridustasemetel. Vajalik on kokku leppida ning ühtlustada terminoloogia ja definitsioonid arvestades õppuri järk-järgulist pädevuste kasvu (sh "Olen ettevõtlik" raamistiku edasi arendamine).
Vajaliku muutus	Valmib õppuri järk-järgulist kasvu arvestav ettevõtlusõppe raamdokument.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TLÜ, TTÜ, JA, IVEK, EMÜ, Mainor, EMTA, EBS, EEK
Vastutav isik	Marge Täks

Ajakava 2016. aastal

7.1.a. Ettevõtlusõppe raamistiku ja metoodika väljatöötamine kõigil haridustasemetel

1. Haridustasemete põhine raamistik ja metoodika dokumendi tööversioon (dokument sisaldab: ettevõtlusõppe mudel, ehk ettevõtlusõppe rõhuasetused erinevatel haridustasemetel, sh õpetajaharidus; ettevõtlusõppe metoodika kirjeldusi ja -soovitusi; seire võtmemõõdikuid; enesehindamise mõõdikuid, jms) - **jaan-märts 2016.**
2. Haridustasemete põhiste dokumentide konsolideerimine ühtseks haridustasemete üleseks ettevõtlusõppe raamdokumendiks - **aprill 2016.**
3. Eksperthinnangud igale haridustasemele ja ettevõtlusõppe raamdokumendile - **mai 2016.**
4. Ettevõtlusõppe raamdokumendi edasiarendus ja lõppdokumendi vormistamine - **juuni 2016.**

5. Tegevuse 7.1 sisutegevuste üldjuhtimine – jaanuar – detsember 2016.

Alategevus	TEGEVUS 7.1. b) Ettevõtlusõppe moodulite välja töötamine ja rakendamine.
Väljundindikaator	Ettevõtlusõppe põhimoodulid on välja töötatud ja rakendatud.
Indikaatori sihttase	5
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	2016. aasta lõpuks on välja töötatud ja rakendatud 5 ettevõtlusõppe moodulit.
Tegevuse lühikirjeldus	Tegevuse käigus töötatakse välja ja rakendatakse: 1. Üldharidus - õppekava kaasajastamise kava, õppeprotsesside kirjeldused ja rakendused; 2. Kutseharidus - 2 põhimoodulit 4. ja 5. kutsestandardi tasemele, ning alustatakse mõlemale põhimoodulile lisaks 3 valdkonnapõhise mooduli välja töötamist (teenindus-, tehnika-, ja loovettevõtlus). Kokku 8 moodulit. 3. Kõrgharidus - 1 põhimoodul ja alustatakse vähemalt 4 valdkonnapõhise mooduli välja töötamisega (sotsiaalne-, loov-, tehnoloogia-, ja/või maaettevõtlus). Kokku 5 moodulit. Õpetajahariduse mooduleid töötatakse välja vähemalt 1.
Praegune olukord (probleem)	Praegu on kasutusel pigem loengupõhised ja traditsioonilistele õppemeetoditele tuginevad ettevõtlusõppe õpetamise praktikad, mis jäävad õppurite jaoks abstraktseks ning ei täida kogemuspõhise kaasaegse ettevõtlusõppe nõudeid.
Vajaliku muutus	Valmivad praktilisel, kogemuspõhisel õppel põhinevad ettevõtlusõppe moodulid, mis toetavad õppurite ettevõtliku hoiaku kujunemist ja ettevõtlusega alustamiseks vajalike teadmiste ja oskuste omandamist.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EMÜ, EEK, Innove, IVEK, JA, EBS, EKA, EMTA
Vastutav isik	Marge Täks

Ajakava 2016. aastal

7.1.b. Ettevõtlusõppe moodulite väljatöötamine ja rakendamine

1. *Üldharidus*: Olemasolevate ainekavade analüüs, mille käigus kaardistatakse ja analüüsitakse olemasolevad ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe rakendused, töötatakse välja õppe kaasajastamise kava ja täiendatakse õppeprotsesside kirjeldused (aluseks “Olen ettevõtlik!” kava) – alates **märts 2016**.
2. *Kutseharidus*: 4. ja 5. Taseme baasmoodul ja mõlemale baasmoodulile 3 valdkonnapõhist moodulit (tehnika-, teenindus- ja loovettevõtlus) – alates **märts 2016**.
3. *Kõrgharidus*: 1 baasmoodul ja 4 valdkonnapõhist moodulit (sotsiaalne-, loov-, tehnoloogia- ja põllumajandusettevõtlus) – alates **märts 2016**.
4. *Õpetajaharidus*: töötatakse välja põhimoodul ja ettevõtluspedagoogika moodul alates **märts 2016**.
5. Ekspert hinnangud kõikidele haridustasemetel moodulitele – **juuni-august 2016**.

Kokku töötatakse välja ja rakendatakse 7.1.b. tegevuse tulemusena 2016 aastal 5 ettevõtlusõppe moodulit (alustatakse baasmoodulitest). Ülejäänud moodulite (valdkonnapõhised) väljatöötamist alustatakse 2016, kuid nende valmimine ja rakendamine toimub 2017-2018 perioodil.

Alategevus	TEGEVUS 7.1. c) Ettevõtlusõppe õpetamist ja õppimist toetava kaasaegse õppevara arendamine/välja töötamine.
Väljundindikaator	Kõiki haridustasemeid hõlmav õppevara kaasajastamise raamistik.
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt - toetab 7.1.b. raames väljatöötatud moodulite rakendamist.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	2016. aasta lõpuks on välja töötatud tõendus- ja vajaduspõhine raamistik kaasaegse õppevara loomiseks, mis lähtub õppevara kaardistusest ning alategevuste 7.1.a. ja 7.1.b. tulemustest.
Tegevuse lühikirjeldus	Tegevuse käigus töötatakse välja raamistik õppevara kaasajastamiseks ja uue õppevara loomiseks kõikidele haridustasemetele. Loodav õppevara lähtub õppuri järk-järgulisest pädevuste kasvust, ning välja töötatud moodulite spetsiifikast. Õppevara kättesaadav kõikidele sihtgruppidele.
Praegune olukord (probleem)	Olemasolev õppevara on killustatud, raskesti leitav ning puudub kvaliteedikindlus. Õppevara vajab kaasajastamist, nii sisuliselt (päevakohane ja katab olulised võtmeteemad) kui vormiliselt (interaktiivne, kasutab kaasaegseid tehnoloogilisi lahendusi, meetodikaid, jne).
Vajaliku muutus	2016. aasta lõpuks valmib õppevara kaasajastamise raamistik, mis lähtub tegevuste 7.1.a. ja 7.1.b. käigus välja töötatud alustest.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EMÜ, EEK, Innove, IVEK, JA, EBS
Vastutav isik	Marge Täks

Ajakava 2016. aastal

7.1.c. Kaasaegse õppevara arendamine

1. Kaasaegse õppevara raamdokumendi väljatöötamine **oktoober-detsember 2016**. Välja töötatud raamdokumendi põhjal valmib 2017-2018 aasta tegevuskava ja eelarve.

Tegevussuuna 7.1 töögruppide moodustamise põhimõtted

Tegevus 7.1. eeldab sügavaid teadmisi ettevõtlusõppe teooriatest ja praktikatest, ettevõtlusõppe meetodikatest, jms. Sellest lähtuvalt töötati töögruppide moodustamiseks välja kompetentside “maatriksid”, mille iga töögrupi liige täidetult esitas. Kompetentsi maatriksid annavad hea indikatsiooni iga töögrupi liikme kompetentsidest, tugevustest ja reaalsest/võimalikust panusest töögrupi sisutegevustesse. Maatriksite kasutamine võimaldas moodustada optimaalse suuruse ja parima kompetentsiga töögrupid (max. 10 inimest). Kaasatud on valdkonna parimad spetsialistid Eestis. Võtmeisikutena saab välja tuua järgmised partnerid: Urve Venesaar (TTÜ), professor; Krista Loogma (TLÜ), professor; Grete Arro (TLÜ), vanemteadur; Anzori Barkalaja (TÜ), PhD.; Tiit Elenurm (EBS) professor, Marge Täks (TÜ), PhD., jt. Lisaks on töögrupis erinevate õppeasutuste, HTM-i, väliste partnerite (JA, majandusõpetajate selts, Kutsekoda, jt) esindajad ning kaasatakse ka tööandjaid (vajaduspõhiselt). Töögruppide liikmed võivad ajas muutuda.

1. Seos teiste tegevussuundadega (tegevustega)

Tegevuse 7.1.a. raamdokument on sisendiks tegevustele 7.1.b, 7.1.c, 7.2, 7.3, 7.4 ja 7.5. Tegevus 7.1.b. tulemuste põhjal tehakse õppevara raamdokument, ning töötatakse välja moodulite õpetamiseks vajalik õppevara.

2. Seos haridustasemetega

Tegevuse 7.1. alategevused on suunatud kõikidele haridustasemetele.

3. Ettevõtjate kaasamine (kas kaasatud ja keda)

Ettevõtjad kaasatakse ETKK, Tööandjate Keskliidu ja Teenusemajanduskoja kaasabil vastavalt kokkulepitud graafikule ja lähtuvalt vajaminevast valdkondlikust spetsiifikast. Lisaks kaasatakse ekspertidena praktikuid – õpetajaid ja õppejõude erinevatest õppeasutustest, kes ei ole otsesed partnerid, kuid kellele need ettevõtlusõppe arendused on suunatud (üldharidusest koolid, kutseõppeasutused, kõrgkoolid, jms)

	TEGEVUS 7.2.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Ettevõtlusõppe täiendusõppel osalenud õppetööd läbiviivate spetsialistide arv (sihttase 2018: 650)
Alategevus	TEGEVUS 7.2. a) Ettevõtlusõpetajate ja -õppejõudude ettevõtlusalaste ja valdkonnapõhiste täienduskoolituste läbiviimine.
Väljundindikaator	Täienduskoolitusel osalenute arv
Indikaatori sihttase	400
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Täienduskoolitused koos juhendmaterjalidega on ettevõtluse õpetajatele ja õppejõududele välja töötatud ning rakendatud (alus tegevussuunast 7.1.). 2016. aasta lõpuks on koolitustel osalenud 400 ettevõtlusõpetajat ja –õppejõudu.
Tegevuse lühikirjeldus	2016. aasta jooksul töötatakse välja valdkonnapõhised üksikoolitused ja viiakse läbi pilootkoolitused, mis on osa välja töötatavatest täienduskoolitus-programmidest. Viimased seotakse terviklikuks haridustasemetega üleseks täienduskoolituskavaks (perioodil 2017-2018). Alus täienduskoolituskava väljatöötamiseks tuleb tegevusest 7.1.
Praegune olukord (probleem)	Puuduvad süsteemsed täienduskoolitusprogrammid ettevõtlusõppejõududele ja -õpetajatele. Olemasolevad täienduskoolitusprogrammid ei paku interdistsiplinaarseid täienduskoolitusi, mis on ettevõtlusõppes oluline. Vajadus on täienduskoolitusprogrammidele, mis võimaldavad kaasata koolitatavaid erinevatelt haridustasemetelt ja eluvaldkondadest. Täiesti puuduvad ettevõtluspedagoogika täienduskoolitusprogrammid.
Vajaliku muutus	Täienduskoolitustel osalenutel on põhjalikumad teadmised ettevõtlusõppes ja õpetamise meetodikast. Osalenud õpetajad ja õppejõud rakendavad õpitut oma igapäevatoos. Pilootkoolitused annavad aluse täienduskoolitusprogrammide ja -kava väljatöötamiseks ning ettevõtlusõppe moodulite (tegevus 7.1.) edasiarendamiseks.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Mervi Raudsaar

Alategevus	TEGEVUS 7.2. b) Ettevõtjate ja teiste ettevõtlusõpet läbiviivad spetsialistide täienduskoolituste läbiviimine.
Väljundindikaator	Täienduskoolitusel osalenute arv
Indikaatori sihttase	80
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Ettevõtlusõpet toetavate spetsialistide täienduskoolitused koos juhendmaterjalidega on arendatud/väljatöötatud ja rakendatud. Koolitustel on osalenud 80 ettevõtjat ja ettevõtlusõpet läbiviivat spetsialisti.
Tegevuse lühikirjeldus	Töötatakse välja ja piloteeritakse täienduskoolitust (sh pedagoogiline ettevalmistus) ettevõtjatele ja praktikutele, keda kaasatakse üld-, kutse- ja kõrghariduse tasemel ettevõtlusõppe läbiviimisse. Töötatakse välja ja piloteeritakse eelinkubatsiooni spetsialistide ja mentorite täienduskoolitused. Täienduskoolituste arendamisel on alus tegevuse 7.1. raamistik; tegevus toetab tegevuse 7.4. elluviimist.
Praegune olukord (probleem)	Puuduvad kõiki haridustasemeid arvestavad ettevõtlusõpet toetavate spetsialistide (sh eelinkubatsiooni läbi viivate spetsialistide) täienduskoolitused või nende kättesaadavus on piiratud. Olemas on mentorõppejõududele ja ettevõtlusmentorite koolitused, kuid need ei arvesta ettevõtlusõppe õppeprotsessi eripärasid haridussüsteemis. Samuti ei ole välja töötatud pedagoogilisi juhendmaterjale praktikutele, keda kaasatakse õppeprotsessi.
Vajaliku muutus	Ettevõtlusõppe ja eelinkubatsioon on toetatud kompetentsete spetsialistide ja mentorite poolt. Õppetööd toetavad ning läbiviivad spetsialistid ja ettevõtjad on parema pedagoogilise ettevalmistusega.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Mervi Raudsaar

Ajakava 2016. aastal

Täienduskoolitused jagunevad sihtrühma alusel kaheks: 1) ettevõtlusõpet läbiviivatele ettevõtluse õpetajatele/õppejõududele suunatud koolitused ja 2) ettevõtlusõpet toetavatele spetsialistidele (eelinkubatsiooni spetsialistid, ettevõtjad, mentorid) suunatud koolitused.

2016. aasta jooksul töötatakse välja:

1. Teemapõhised koolitused (nt intellektuaalomand, disain, loovus, uued tehnoloogiad ettevõtlusõppe osana, projektipõhine praktika, ettevõtlusõppe pedagoogika, jm), mis viiakse läbi pilootkoolitustena (**11 koolitust, sh 2 rahvusvahelist koolitust**).
2. Valdkonnapõhised koolitused (nt loovettevõtlus, sotsiaalne ettevõtlus, maaettevõtlus teenindusettevõtlus, jne). (**13 koolitust**).
3. Ettevõtlusõppe täienduskoolitused erinevate haridustasemete õppejõududele/õpetajatele. (**11 koolitust**).
4. Pedagoogiline ettevalmistus ettevõtjatele (**4 koolitust**).
5. Mentorkoolitus ettevõtjatele ja õpetajatele/õppejõududele (**4 koolitust**).
6. Eelinkubatsiooni täienduskoolitus spetsialistidele (**4 koolitust**).

7. Tegevuse 7.2 sisutegevuste üldjuhtimine – **jaanuar – detsember 2016**. Tegevuse 7.2 sisutegevuste üldjuhtimine on planeeritud 7.1 eelarves – **jaanuar – detsember 2016**.

Täienduskoolitused töötatakse välja üld-, kutse- ja kõrghariduse õpetajate/õppejõudude vajadustest lähtuvalt ning teiste ettevõtlusõpet toetavate spetsialistide (ettevõtjate) vajadusest lähtuvalt.

Koolituste korraldamisel lähtutakse põhimõtetest:

- Sihtrühm peab hõlmama vähemalt kahte haridustaset;
- Koolituse väljatöötamises peavad osalema mitu partnerit;
- Koolituse väljatöötamisel ja läbiviimisel peavad olema esindatud ettevõtjad;
- Soodustatakse kursuste väljatöötamist, kus oleks sihtrühmana esindatud kõik haridustasemed ja ettevõtjad – ühiskoolitused.

Keskmine täienduskoolituse pikkus on **16 tundi** ja osalejaid **20 koolitatavat**. Järgmistel aastatel väheneb koolitatavate arv ja suureneb koolituste maht (üksikkoolitustest arendatakse välja täienduskoolitusprogrammid).

Töögruppide moodustamise põhimõtted

Töögrupi moodustamise eelduseks oli selle liikmete ettevõtlusõppe ja koolitusosalane pädevus ja kogemus. Töögruppi kuuluvad erinevate haridustasemete ja tööandjate esindajad. Liikmed: Mervi Raudsaar (TÜ, töögrupi juht), Stanislav Nemeržitski (TLÜ), Silja Lassur (TLÜ), Mare Kurvits (EEK), Urve Venesaar (TTÜ), Signe Rosenberg (TTÜ), Anzori Barkalaja (TÜ), Anne Pikkov (EKA), Kadri Osula (EBS), Jüri Lehtsaar (EMÜ), Triin Krünberg (EKA), Kuldar Leis (ettevõtja), Katrin Kivisild (Innove SA), Elbe Metsatalu (Majandusõpetajate selts ja JA), Evelyn Sepp (TMK), Marko Udras (EKTK), Annely Entson (ETKL), Külliki Vaske (Tartu KHK). Töögruppide liikmed võivad ajas muutuda.

Täienduskoolitused on tihedalt seotud tegevussuundadega 7.1. ja 7.4. Täienduskoolituste väljatöötamisel lähtutakse tegevussuunas 7.1.a. väljatöötatavast meetoodilisest raamistikust. Samas antakse sisendit ettevõtlusõppe moodulite arendamisse ja juhendmaterjalide koostamisse. Tegevussuunas 7.1.b. väljatöötatud ettevõtlusõppe moodulite paremaks rakendamiseks töötatakse välja ja rakendatakse täienduskoolitusi. Lisaks töötatakse tegevuse 7.5. raames välja täienduskoolituste seire instrument, mida rakendatakse tegevuse 7.2. koolitusel osalenud spetsialistidelt tagasiside saamiseks.

Erinevalt teistest tegevussuundadest rahastatakse 7.2. tegevussuuna toetavaid tegevusi ühikuhindade alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29.07.2015.a käskkirjale nr 1.1-2/15/312. Ühikuhinnas mittedisalduvad kulud, nagu lähetuskulud hüvitatakse kuludokumendi alusel. Koolituskulud on vastutava partneri eelarves, aga tööühendas on erinevate partnerite esindajad, ning koolitustel saavad osaleda kõigi haridustasemete ettevõtlusõpet läbiviivad õpetajad/õppejõud ja toetavad spetsialistid.

	TEGEVUS 7.3.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Koostööprojektide arv, mis arendavad üksteiselt õppimist soodustavaid koostöövorme õpetajate, õppijate, lapsevanemate, tööandjate ja asutuste vahel (sihttase 2018: 45)
Alategevus	TEGEVUS 7.3. a) Praktilist ettevõtlusõpet toetavate tegevuste elluviimine koostöös partneritega
Väljundindikaator	Avatud taotlusvoorud on läbi viidud. Toimib koostöö haridussüsteemi väliste partnerite ja ettevõtjatega.
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt. Koostöö haridussüsteemi väliste partneritega on alus praktilise ettevõtlusõppe arendamisele.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Koostöös partneritega luuakse eeldused üldharidus- ja kutsekoolide ettevõtlikumaks muutmiseks, toetatakse koolide ettevõtliku hoiaku kujunemist.
Tegevuse lühikirjeldus	Koostöös partneritega viiakse läbi projektikonkurse ja initsieeritakse tegevusi, mis toetavad üldharidus- ja kutsekoolide ettevõtliku hoiaku kujunemist ja ettevõtlusteadlikkuse tõstmist.
Praegune olukord (probleem)	Üld- ja kutsehariduses puudub süsteemne ettevõtlikkuse toetamine. Samuti on õppeasutuste ja ettevõtete koostöö ning teiste väliste partnerite kaasamine ettevõtlusõppe läbiviimisse ebaühtlane.
Vajaliku muutus	Üld- ja kutsehariduskoolide initsiatiiv on haridussüsteemi väliste partnerite kaasamisel suurenenud. Haridussüsteemi välised partnerid sh ettevõtjad toetavad kooli ettevõtlikumaks muutmist ning on kaasatud praktilise õppetöö läbiviimisse.
Põhivastutaja	SA Innove
Partnerid	TÜ, IVEK, JA
Vastutav isik	Katrin Kivisild

Alategevus	TEGEVUS 7.3. b) Avatud taotlusvooru projektide elluviimine*
Väljundindikaator	Toetatud projektide arv.
Indikaatori sihttase	15
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Kaks projektikonkurssi on tulemuslikult läbi viidud ja projektide elluviimist on alustatud.
Tegevuse lühikirjeldus	Toetatakse üldharidus- ja kutsekoolide, kogukonna ja ettevõtjate koostööprojektide läbiviimist ettevõtliku õppe põhimõtete juurutamiseks, ettevõtlusteadlikkuse suurendamiseks, praktilise ettevõtlusõppe läbiviimiseks.
Praegune olukord (probleem)	Üldharidus- ja kutsekoolide ja kooliväliste partnerite omavaheline koostöö õpilaste ettevõtlikkuse- ja ettevõtlusalase teadlikkuse arendamisel on puudulik. Üldharidus- ja kutsekoolide ettevõtlikkust ja praktilise ettevõtlusõppe läbiviimist toetavad rahastamise skeemid ei vasta koolide vajadustele.

Vajaliku muutus	Koolivälised partnerid, sh ettevõtjad toetavad kooli ettevõtlikumaks muutmist ja ettevõtlusõppe läbiviimist.
Põhivastutaja	SA Innove
Partnerid	TÜ, HTM
Vastutav isik	Katrin Kivisild

Alategevus	TEGEVUS 7.3. c) Haridusprogrammi "Ettevõtlik kool" arendamine ja võrgustiku laiendamine
Väljundindikaator	Haridusprogrammi "Ettevõtlik kool" süsteemselt rakendavate ja standardiseerimisprotsessis osalevate uute üld- ja kutsehariduskoolide arv.
Indikaatori sihttase	37 (35 üldhariduskooli ja 2 kutsekooli). (Praegu on võrgustikus 17 üldhariduskooli).
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt. Ettevõtliku õppe süsteemse rakendamise kaudu muutuvad üldharidus- ja kutsekoolid organisatsioonina ettevõtlikumaks, teevad enam koostööd ettevõtjatega ning teiste kooliväliste partneritega.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	"Ettevõtliku kooli" programm arendatakse kutsehariduses rakendamiseks. Laiendatakse olemasolevat üldhariduskoolide võrgustikku ja alustatakse kutsekoolide võrgustiku välja arendamist.
Tegevuse lühikirjeldus	Maakondlikud arenduskeskused (MAKid) koolitavad ja nõustavad üldharidus- ja kutsekoolide meeskondi "Ettevõtliku kooli" programmi rakendamisel. Programmiga liitunud üldharidus- ja kutsekoolid moodustavad maakondlikud ja üle-eestilise võrgustiku.
Praegune olukord (probleem)	Riiklik õppekava sätestab ettevõtlikkuspädevuse, kuid aineõpetajatel puudub väljaõpe ja suunised selle pädevuse arendamiseks. Praegu on "Ettevõtliku kooli" programmi funktsioneeriv võrgustik vaid Ida-Virumaal, laiendamist on takistanud koolitatud inimressursi nappus.
Vajaliku muutus	Koolijuhid ja õpetajad mõistavad ettevõtliku õppe olemust ja selle rakendamise toimimismehhanisme ning vajalikkust. Õpetajad rakendavad ettevõtliku õppe meetodikat, teevad koostööd kooliväliste partneritega.
Põhivastutaja	Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik (MAK)
Partnerid	SA Innove, TÜ, üldharidus-ja kutsekoolid
Vastutav isik	Kristi Krilovs

Alategevus	TEGEVUS 7.3. d) Õpilafirma koolitusprogrammi ja ettevõtlusõppe programmide laiendamine ja arendamine
Väljundindikaator	Õpilafirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute üldharidus- ja kutsekoolide arv.
Indikaatori sihttase	20 (16 üldhariduskooli ja 4 kutsekooli) (Praeguse seisuga on õpilafirma programmiga liitunud 80 üldhariduskooli ja 4 kutsekooli. Teiste JA poolt pakutavate ettevõtlusõppe programmidega on liitunud 84 üldhariduskooli).
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt. Õpilafirma programmi ja teiste ettevõtlusõppe programmide raames rakendatavad tegevused loovad eeldused

	õpilasfirmade arvu kasvuks ning tõstavad üldharidus- ja kutsekoolide ettevõtlikkust ning teadlikkust ettevõtlusest.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Õpilasfirma programm ja teised JA ettevõtlusõppe programmid on rakendatud uutes üldharidus- ja kutsekoolides, õppematerjalid on kaasajastatud ja adapteeritud vene keelde ning kasutusele on võetud õpilasfirmade uus registreerimissüsteem (ühine süsteem 7.4.-ga, mis viiakse ellu tegevussuuna 7.6. raames).
Tegevuse lühikirjeldus	1. Programmi raames töötatakse välja ja rakendatakse õppematerjalid vene keeles põhikooli III astme programmile "Mina, majandus ja ettevõtlus" (sisend 7.1.); 2. Kaasajastatakse algklasside ettevõtlusõppe programm 7 sammu (sisend 7.1. raamistik); 3. Käivitatakse (5-6. klassidele mõeldud) millifirma programm (sisend 7.1. raamistik) 4. Koolitatakse ja nõustatakse õpilasfirma programmis osalevaid õpetajaid, õpilasi ning õpilasfirmade mentoreid (koostöös tegevussuunaga 7.2 ja 7.4). 5. Õpilasfirmade arvu kasvuga seoses automatiseeritakse õpilasfirmade registreerimise ja nende dokumendihalduse protsess (koostöös tegevussuunaga 7.4 ja 7.6).
Praegune olukord (probleem)	Õpilasfirmade tase on ebaühtlane. See on tingitud nii ärimentorite puudusest, kui ka õpetajate ja juhendajate pädevuste puudulikkusest. Õpilasfirmade arvu kasvuga seoses on vaja rohkem ressursi nende nõustamiseks ja õpilasfirmade registreerimisprotsessi haldamiseks.
Vajaliku muutus	Õpilasfirma programmi koolitused loovad eeldused õpilasfirmade arvu kasvuks. Erinevatele haridusastmetele suunatud ettevõtlikkust arendavad programmid aitavad kaasa õpilaste ettevõtlikkuspädevuste arendamisele, mis nõuab arendusi protsesside automatiseerimiseks arendusi.
Põhivastutaja	Junior Achievement (JA)
Partnerid	SA Innove, TÜ, üldharidus- ja kutsekoolid
Vastutav isik	Kersti Loor

Ajakava 2016. aastal

Tegevuste raames toetatakse koolide ja kooliväliste partnerite sh. ettevõtjate koostööd ettevõtlikkuse kujundamisel ja ettevõtlusõppe rakendamisel nii iga-aastase tegevuskava (IVEK ja JA) põhisel, kui ka projektipõhiselt (avatud taotlusvoor).

Tegevus 7.3.a.

- Koostöös IVEK-i ja JA-ga arendatakse ning laiendatakse haridusprogrammi "Ettevõtlik kool", õpilasfirmade programmi ning teisi JA ettevõtlusõppe programme igasse maakonda – **2016** (aastaringelt)
- Koostöös IVEK-i ja JA-ga kaasatakse ettevõtteid koostöövõrgustikku ning laiendatakse võrgustikke igasse maakonda. – **2016** (aastaringelt).
- Koostöös IVEK-i ja JA-ga kaasajastatakse ning luuakse ettevõtlusõppe läbiviimist toetavat õppevara – **2016** (aastaringelt).
- Koostöös IVEK ja JA-ga korraldatakse erinevaid tunnustus- ja motivatsiooni üritusi õppuritele (õpilasfirmade laat, õpilasfirmade võistlused, Haridusfestival, jne.) – **2016** (aastaringelt).

Tegevus 7.3.b.

- Avatud taotlusvoor I läbiviimine (läbi viib rakendusüksus)- **mai-juuni 2016.**

Tegevus 7.3.c.

- Haridusprogrammi ettevõtlik kool (IVEK) arendamine ja laiendamine - **2016** (aastaringsetl).

Tegevus 7.3.d.

- Õpilafirmade programmi (JA) ja teiste ettevõtlusõppe programmide arendamine ja laiendamine – **2016** (aastaringsetl)

Tegevuse 7.3 sisutegevuste üldjuhtimine – **jaanuar-detsember 2016.**

Tegevuste raames toimib haridusasutuste, kooliväliste partnerite ning ettevõtjate vahel tihe ja koordineeritud koostöö, mis loob eeldused suurendada koolide muutumist ettevõtlikumaks ja rakendada süsteemselt ettevõtlusõpet üldhariduskoolides ja kutseõppeasutustes üle Eesti.

Tegevussuund 7.3 annab sisendi tegevussuunda 7.1, aidates kaasa ühtse raamistiku ja õppevara koostamisel. Samuti annab tegevussuund 7.3 sisendi tegevussuunda 7.2 ja 7.4 õpetajate täienduskoolituste- ja mentorkoolituste osas. Tegevussuund 7.3 on tihedalt seotud tegevussuunaga 7.6, kus luuakse ühtne õpilafirmade ja eelinkubatsiooniosalevate õpilaste registreerimissüsteem. Üldisemalt on tegevussuund 7.3 seotud kõikide teiste tegevussuundadega, toetades mitmesuguseid tegevusi praktilise ettevõtlusõppe ja väljaspool kooli toimuva õppe läbiviimisel, ettevõtlusõppe alaste teadmiste levitamisel ning luues koostöövõrgustikke erinevate haridusasutuste ning ettevõtjate vahel.

	TEGEVUS 7.4.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooniteenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt) (sihttase 2018: 200)
Alategevus	TEGEVUS 7.4. a) Ühtse üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli välja töötamine, mentor- ja koostöövõrgustiku loomine ning arendamine
Väljundindikaator	Üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli raamdokument.
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt. Tegevus loob eeldused üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli rakendamiseks ning eri valdkondadest (interdistsiplinaarsed), geograafilise paiknevuse ja haridustasemete üleste meeskondade moodustamiseks. Alus tegevusele 7.4.b.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Valminud on haridustasemeid siduv ja ettevõtlusõpet toetav ühtne eelinkubatsioonimudel lähtudes 3 juhtkeskuse (TÜ, TLÜ, TTÜ) põhimõttest. On loodud üle-eestiline kõrg- ja kutseharidustasemete vaheline regionaalne ning valdkondlik mentor- ja koostöövõrgustik eelinkubatsioonimudeli rakendamiseks.
Tegevuse lühikirjeldus	Töötatakse välja eelinkubatsioonimudel, mis hõlmab ühiseid tegevuspõhimõtteid ja protsessikirjeldust (sh idee ja ärimudeli arenguetapid, eelinkubatsiooniprotsessi toetavad kesksed tugitegevused ning meeskondade tegutsemise õiguslikud alused). Selleks moodustatakse teemapõhised alatöögrupid, viiakse läbi tööseminarid ning kaasatakse valdkondlikud eksperdid sisuloomesse ja eelinkubatsioonimudeli raamdokumendi eksperthinnangu andmiseks. Kaardistatakse eelinkubatsiooni toetavate spetsialistide (juhendajad, õpetajad, õppejõud, ettevõtjad) täienduskoolituste ja õppereiside vajadus (alus tegevusele 7.2.b. ja 7.5.b). Regionaalse koostöö- ja mentorvõrgustiku loomine on oluline eeldus interdistsiplinaarsete ja koolidevaheliste meeskondade loomiseks. Selleks viiakse läbi ühistegevusi - infoseminare ja võrgustiku potentsiaalsete liikmete kohtumisi. Mentorite töö väärtustamise eesmärgil viiakse läbi mentorite tänuüritus. Tegevus toetab tegevuse 7.4.b. elluviimist.
Praegune olukord (probleem)	Eelinkubatsiooniprogrammid toimivad üksikutes kõrgkoolides, peamiselt koolipõhiselt ja ei ole piisavalt ettevõtlusõppega sidustatud. Puudulik on kõrgkoolide omavaheline ning kõrgkoolide-kutsekoolide vaheline koostöö. Puudub ühtne üle-eestiline kõrg- ja kutsehariduse eelinkubatsioonimudel, mis piirab nii interdistsiplinaarsete, haridustasemete üleste kui koolidevaheliste meeskondade teket, ressursside (mentorid, valdkondlikud konsultandid) jagatud kasutamist, juhendajate kompetentsi ühtset arendamist.
Vajaliku muutus	On loodud üle-eestiline ettevõtlusõpet toetav eelinkubatsioonimudel, mis toimib ühtsete tegutsemispõhimõtete alusel. Eelinkubatsioonimudeli toimimist toetavad jagatud ressurssid, ühistegevused ja ühtsed õiguslikud alused. Kõrg- ja kutsekoolide vahelised koostöövõrgustikud on aluseks interdistsiplinaarsete ja haridustasemete üleste meeskondade moodustumisele.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, SA Innove

Vastutav isik	Piret Arusaar
---------------	---------------

Ajakava 2016. aastal

Alategevus 7.4.a) Ühtse üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli väljatöötamine, mentor- ja koostöövõrgustiku loomine ning arendamine

1. Eelinkubatsioonimudeli raamdokumendi väljatöötamine, sh protsessikirjelduse koostamine (sisenemine, idee ja tiimide arengut toetavad sisutegevused, väljumisstrateegia), keskse tugisüsteemi (mentorvõrgustik, tiimide toimimise õiguslikud alused) ja ettevõtlusõppega sidususe kirjeldus – **jaan-aprill 2016**.
2. Ekspert hinnang raamdokumendile - **aprill 2016**.
3. Eelinkubatsioonimudeli raamdokumendi edasiarendus ning kinnitamine tegevussuuna töörühma poolt – **mai –detsember 2016**.
4. Mentor- ja haridustasemete vahelise koostöövõrgustiku loomine ja arendamine – **jaanuar-detsember 2016**.
5. Mentorite tänuüritus – **oktoober-november 2016**.
6. Tegevuse 7.4 sisutegevuste üldjuhtimine – **jaanuar – detsember 2016**.

Alategevus	TEGEVUS 7.4. b) Üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli rakendamine
Väljundindikaator	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooniteenust kasutanud meeskondade arv
Indikaatori sihttase	81
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli piloteerimine ja arendusettepanekute tegemine järgmiseks eelinkubatsioonimudeli rakendusperioodiks, ning eri valdkondadest (interdistsiplinaarne), geograafilise paiknevuse ja haridustasemete üleste meeskondade moodustamispõhimõtete edasiarendamiseks.
Tegevuse lühikirjeldus	Eelinkubatsioonimudel piloteeritakse kolmes juhtkeskuses (TÜ, TTÜ, TLÜ). Juhtkeskuste poolt viiakse läbi eelinkubatsiooni täisprogramm (avalaagrid, idee/meeskonna arengut toetavad koolitused, valdkondlikud koolitused, juhendamine, nõustamine, mentorlus ja võistlused) kaasates lisaks partneri esindajatele ka väliseid eksperte ja ettevõtjaid (lektorid, moderaatorid, nõustamine, mentorlus, vahehindamise ja võistluste žürii). Teiste partnerite poolt viiakse läbi põhiprogrammi osalised tegevused tulenevalt valdkondlikust spetsiifikast, sh inspiratsiooniürituste läbiviimine, juhendamine, nõustamine, mentortugi, kaasates lisaks partneri esindajatele ka väliseid eksperte ja ettevõtjaid. Läbiviidavad tegevused on avatud kõikide partnerite ja kutse- ning rakenduskõrgkoolide ning teiste kõrgkoolide õppuritele. Regionaalselt kaugematest piirkondadest õppurite kaasamiseks kaetakse vajadusel transpordikulud. Parimaid tulemusi näidanud meeskondadele pakutakse võimalust osaleda rahvusvahelistel start-up valdkonna üritustel ja võistlustel koos juhendajaga. Eelinkubatsiooniprotsessis osalevate erinevate haridustasemete õppurid omandavad kogemuse äriidee ja ärimudeli arendamisest ning meeskonnatööst. Õppurid saavad uusi valdkondlikke ja juhtimisalaseid teadmisi ning omavad suuremat valmisolekut oma ettevõtte loomiseks.

Praegune olukord (probleem)	Ettevõtlusõppes osalevad õppurid vajavad täiendavat tuge oma äriidee elluviimiseks ja arendamiseks. Olemasolevad eelinkubatsiooniprogrammid on rakendunud osaliselt. Probleemne on eelinkubatsiooni ja ettevõtlusõppe ainekavade vähene omavaheline sidusus. Puudulik on haridustasemetevaheline koostöö ja puudub ühtne võrgustik. Vajadus on üle-eestilise eelinkubatsiooni järele, mis loob õppuritele paremad võimalused praktilise ettevõtlusõppe läbimiseks.
Vajaliku muutus	On rakendunud üle-eestiline eelinkubatsioonimudel. Kõrg- ja kutseharidustasemel on kasutanud eelinkubatsiooniteenust 81 meeskonda, kellest 35 on interdistsiplinaarsed ja 7 on koolidevahelised (sh haridustasemete ülesed).
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ; TLÜ; EKA; EMTA; EMÜ; EBS; EEK
Vastutav isik	Piret Arusaar

Ajakava 2016. aastal

Alategevus 7.4.b) Üle-eestilise eelinkubatsioonimudeli rakendamine kõrg- ja kutsehariduses

1. Eelinkubatsioonimudeli rakenduse piloteerimine – **jaanuar-juuli 2016**

Sh 1.1. Meeskondade juhendamine – **veebbruar – juuni 2016**

1.2. Nõustamisteenuse osutamine – märts – juuli 2016

1.3. Koolituste ettevalmistamine ning läbiviimine õppuritele ja tudengitiimidele (sh transpordi korraldamine osavõtjatele) – **jaanuar – juuni 2016**

1.4. Avalaagrite ja võistluste ettevalmistamine ning korraldamine (sh transpordi korraldamine osavõtjatele) – **jaanuar - veebruar ja mai-juuni 2016**

2. Kevadsemester 2016 eelinkubatsioonimudeli piloteerimise tulemuste analüüs – **juuli - august 2016.**

3. Edasiarendatud eelinkubatsioonimudeli rakendamine – **august -detsember 2016.**

Sh 3.1. Meeskondade juhendamine – **september – detsember 2016**

3.2. Nõustamisteenuse osutamine – **september – detsember 2016**

3.3. Koolituste ettevalmistamine ning läbiviimine õppuritele ja tudengitiimidele (sh transpordi korraldamine osavõtjatele) – **august – detsember 2016**

3.4. Avalaagrite ja võistluste ettevalmistamine ning korraldamine (sh transpordi korraldamine osavõtjatele) – **august – oktoober ja november – detsember 2016**

4. Rahvusvahelistel võistlustel osalemine - **mai – detsember 2016**

Tegevussuuna 7.4 töögruppide moodustamise põhimõtted

Töögrupi moodustamise aluseks on seatud parima valdkondliku kompetentsi koondamine ja sisendi saamiseks tegevus 7.4. tegevustele. Tegevuste kavandamiseks moodustatud töögruppi on kaasatud kõikide partnerite esindajad (8 kõrgkooli) ning valdkondlikud eksperdid: Mari Vavulski (Arengufond), Harri Tallinn (CPD/Ajujaht), Anu Puusaag (EAS). Täiendavalt on töögruppi kaasatud erinevate haridustasemete esindajad: Jane Mägi (Kuressaare Ametikool), Kaarel Lehtsalu, Tea Treufeldt ja Piret Pihel (MAK võrgustik). Ettevõtjate esindajatest on kaasatud EKTK, Tööandjate Keskkliit ja Teenusmajanduse Koda. Lisaks osalevad töögrupis Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, SA Innove esindajad ning Pärnu ja Tartu linnavalitsuste esindajad. Töögruppide liikmed võivad ajas muutuda.

Seos teiste tegevustega.

Tegevus 7.4. saab sisendi tegevusest 7.1.a. ja annab sisendi tegevustele 7.2.b. ja 7.5.b. Alategevus 7.4.a. tulemusel valmiv raamdokument annab sisendi eelinkubatsioonimudeli rakendamisele - alategevusele 7.4.b.

Alategevus 7.4.b. – eelinkubatsioonimudeli rakendamine - saab turundus- ja rakendustuge (tiimide registreerimissüsteem) alategevusest 7.6.a.

1. Seos haridustasemetega

Tegevuse 7.4. alategevused on 2016.a. fokuseeritud kõrg- ja kutseharidusele, eelinkubatsioonimudeli rakendustegevused on avatud kõigile haridustasemetele.

2. Partnerite ja ettevõtjate kaasamine

Töögrupp on kaasatud ettevõtjate esindajad vajaduspõhiselt läbi tööandjate organisatsioonide (EKTK, Tööandjate Keskliit ja Teenusmajanduse Koda). Täiendavalt kaasatakse ettevõtjaid koolituste lektoritena ning meeskondade nõustajate ja mentoritena.

	TEGEVUS 7.5.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv (sihttase 2018: 7)
Alategevus	TEGEVUS 7.5. a) Programmi seire ja uuringute läbiviimine.
Väljundindikaator	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv.
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Välja töötatud ja rakendatud on EETA seiresüsteem. Läbi on viidud uuringud, mis aitavad hinnata ja arendada ettevõtlusõppe mooduleid.
Tegevuse lühikirjeldus	Kaardistatakse olemasolevad uuringud ja analüüsid, koostatakse uuringute kava, moodustatakse uurimisrühmad ja viiakse uuringud läbi. Uuringu lõppedes koostatakse lõppraport ja kirjutatakse teadusartikkel ja antakse sisend ettevõtlusõppe moodulite arendamiseks. Alustatud on kõikidele haridustasemetele mõeldud koolide ettevõtlikkuse enesehindamise meetodika väljatöötamist. Alustatud on kasutatavate ettevõtlusõppe õpetamise praktikate (nt ettevõtlikküla, ettevõtlik kool jt) tulemuslikkuse ja täienduskoolituse mõju hindamisega.
Praegune olukord (probleem)	Puudub erinevate ettevõtlusõppe õpetamise praktikate tulemuslikkust hindav seiresüsteem. Kõrghariduses puudub ettevõtlikkuse enesehindamise meetodika. Üld- ja kutsehariduskoolide ettevõtlikkuse enesehindamise meetodikas puudub ettevõtlikkuse hindamise osa.
Vajaliku muutus	Ettevõtlusõppe moodulite ja praktikate arendamiseks on olemas tõenduspõhine alus ja alustatud on koolide ettevõtlikkuse enesehindamise meetodika välja töötamisega. EETA seiresüsteem on välja töötatud ja rakendatud.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Mervi Raudsaar

Ajakava 2016. aastal

1. Programmi seire väljatöötamise ja käivitamisega alustatakse (sh täienduskoolituste mõju hindamine) **2016. a jaanuarist**. Programmi seire väljatöötamine ja rakendamine toimub perioodil **2016-2018**
2. **2016 aastal** koostatakse järgmiste uuringute kavad/lähteülesanded ja alustatakse nende uuringute läbiviimisega:
 - 1.1. uuringud, mis annavad sisendit (puuduolevad kompetentsid, meetodika jne) moodulite arendamiseks (planeeritud **3 uuringut**),
 - 1.2. uuring, mis hindab ettevõtlusõppe tulemuslikkust (**1 uuring**).
 - 1.3. Koolide enesehindamismudelis ettevõtlikkuse osa välja töötamine (1 uuring). Enesehindamismudeli ettevõtlikkuse osa rakendatakse perioodil 2017-2018.
3. Tegevuse 7.5 sisutegevuste üldjuhtimine – **jaanuar-detsember 2016.**

Ettevõtlusõppe rakenduste tulemuslikkust on plaanis mõõta läbi kõigi kolme tegevusaasta – **2016-2018**

Alategevus	TEGEVUS 7.5. b) Õppereiside läbiviimine ja kogemuste vahetamine ettevõtlusõppe alase kompetentsi tõstmiseks.
Väljundindikaator	Toimunud õppereiside ja konverentsidel osalemiste arv.
Indikaatori sihttase	8
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab kaudselt: Toetab laiemalt valdkondliku kompetentsi kasvu
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Ettevõtlusõpet läbi viivad ja toetavad spetsialistid on tutvunud rahvusvahelise ettevõtlusõppe kogemuse ja parimate praktikatega ning rakendavad seda teadmist ettevõtlusõppe arendamisel ja läbiviimisel.
Tegevuse lühikirjeldus	Planeeritakse õppereisid, millest võtavad osa erinevatel haridustasemetel ettevõtlusõpet arendavad, läbi viivad ja/või toetavad spetsialistid. Samuti osaletakse konverentsidel parimate praktikate levitamiseks, teadustöö tutvustamiseks ning rahvusvahelise koostöövõrgustiku arendamiseks.
Praegune olukord (probleem)	Puudub süsteemne ülevaade tunnustatud rahvusvahelistest parimatest ettevõtlusõppe praktikatest.
Vajaliku muutus	On kasvanud ettevõtlikkuse kujundamiseks ja ettevõtlusõppe rakendamiseks vajalik kompetents.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Mervi Raudsaar

Ajakava 2016. aastal

1. Korraldatakse **5 õppereisi**, kus osaleb ligikaudu **60 ettevõtlusõpet läbi viivat spetsialisti** (õpetajad, õppejõud, teadlased, ettevõtjad ja teised spetsialistid, kes kavandavad, korraldavad ja/või toetavad, viivad läbi õppeprotsessi) arendavat erinevatelt haridustasemetelt.
2. **6-10 ettevõtlusõpet läbi viivat spetsialisti** (õpetajad, õppejõud, teadlased, ettevõtjad ja teised spetsialistid, kes viivad läbi õppeprotsessi) erinevatelt haridustasemetelt osalevad **3-6 konverentsil** - 2016 aasta jooksul.

Plaanis on sotsiaalse ettevõtluse, loomemajanduse, ettevõtluspedagoogika ja eelinkubatsiooni praktikatega tutvumise õppereisid. Õppereiside eesmärk on võimalikult paljudele ettevõtlusõppega seotud spetsialistile tutvustada rahvusvahelisi parimaid ettevõtlusõppe praktikaid, eesmärgiga kohandada ja rakendada neid praktikaid ka Eestis. Õppereisidel on ideaalis esindatud kõigi haridustasemetete spetsialistid, et tagada haridustasemetete vaheline koostöö. Iga õppereisi eest vastutab üks partner kelle eelarvereval kajastub kogu õppereisi maksumus, kuid osalejad on erinevatest institutsioonidest.

Ettevõtlikkuse arendamise ja ettevõtlusõppe alal kompetentside tõstmiseks on oluline osaleda kõrgetasemelistel rahvusvahelistel konverentsidel (EFER ja ESU). Konverentsidel osalemine võib jaguneda haridustasemetete kaupa. Kompetentside tõstmise õppereiside eelarved on vastutava partneri tegevuskavas, kuid rühmad komplekteeritakse erinevaid (sh väliseid) partnereid kaasates. Tegevussuuna 7.5 töögruppide moodustamise põhimõtted

Tegevus 7.5. eeldab teadustöö- ja uuringute läbiviimise kompetentsi ning kogemust. Sellest lähtuvalt töögruppide moodustamisel tegevusega 7.1. sarnaseid põhimõtteid (kompetentside “maatriksid”) parima valdkondliku kompetentsi koondamiseks. Töögruppide kuuluvad samuti erinevate partnerite ja tööandjate esindajad. Töögruppi liikmed: Mervi Raudsaar (TÜ, töögrupi juht),

Urve Venesaar (TTÜ), Martin Toding (TTÜ), Eneken Titov (EEK), Tauno Õunapuu (EEK), Külliki Tafel-Viia (TLÜ), Silja Lassur (TLÜ), Kaire Vahejõe (EMÜ), Ingela Heinaste (EKA), Toomas Danneberg (EBS), Tiit Elenurm (EBS), Rivo Ristop (Arengufond), Epp Vodja (JA), Katrin Kivisild (Innove SA), Evelyn Sepp (TMK), Liisi Hansen (EKTK), Toomas Tamsar (ETKL). Töögruppide liikmed võivad ajas muutuda.

Tegevus 7.5.b. annab sisendi kõikidesse tegevussuundadesse ja tegevus 7.5.a. võimaldab hinnata teiste tegevussuundade tulemuslikkust.

	TEGEVUS 7.6.
Tegevuse väljundindikaator (sihttase)	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv (sihttase 2018: 1800)
Alategevus	TEGEVUS 7.6. a) Teadlikkuse tõstmine ettevõtlikkusest ja ettevõtlusõppest ühiskonnas.
Väljundindikaator	Osalejate arv läbi viidud ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust toetavatel inspiratsioonipäevadel.
Indikaatori sihttase	500
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Tõsta teadlikkust ettevõtlikkusest ja ettevõtlusõppest ühiskonnas.
Tegevuse lühikirjeldus	Koostatakse programmi turundus- ja kommunikatsioonikava koos sihtrühmapõhise tegevuskavaga, <i>landing page</i> -iga ja visuaalse identiteediga. Aasta 2016 alguses lansseeritakse EETA programm meediakampaaniaga. Töötatakse kogu programmi jaoks välja ühiskalender ja koolituskalender koos teavituskavaga. Lisaks plaanitakse välja töötada igakuine infokiri (12 x aastas) jne. Kaasatakse ettevõtjaid esindav organisatsioon, et tagada ettevõtjate ja teiste haridussüsteemi siseste partnerite (ülikoolid, Innove) vaheline tõhus koostöö programmi eesmärkide saavutamisel.
Praegune olukord (probleem)	Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe olulisust teadvustatakse vähe. Arusaam ettevõtlusõppest on tihtipeale piiratud.
Vajaliku muutus	On suurenenud teadlikkus ettevõtlusõppest ja ettevõtlikkuse toetamisest.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Marge Täks

Ajakava 2016. aastal

1. Töötatakse välja EETA programmi visuaalne identiteet - **detsember 2015-jaanuar 2016.**
2. Lansseeritakse programm (*Kick-Off* kampaania) – **veebbruar 2016.**
3. Luuakse *landing page* tudengitiimide registreerimiseks ja programmi info jagamiseks - **jaanuar-märts 2016.**
4. Koostatakse detailne sihtrühmade põhine turundus- ja kommunikatsiooniplaan, mida hakatakse jooksvalt rakendama – **detsember 2015-veebbruar 2016.**
5. Koostatakse koolituskalender ja rakendatakse koolituse teavituskava (osa turundustegevuskavast) – **jaanuar-detsember 2016.**
6. Koostatakse ja saadetakse igakuiselt välja programmi infokirjad (osa turunduse tegevuskavast) – **jaanuar-detsember 2016.**
7. Töötatakse välja ja rakendatakse erinevad trükised (koos sisutekstidega) ja korraldatakse teavituskampaaniaid (sh reklaamipindade ost) erinevatele sihtrühmadele – **2016** (jooksvalt)
8. Tunnustussüsteemi väljatöötamine – **september-detsember 2016.**
9. Tegevuse 7.6 sisutegevuste üldjuhtimine – **jaanuar – detsember 2016.**

Teadlikkuse tegevuskava mõõdikuna on hetkel 1800 erinevatel üritustel osalejat, kuid lisaks plaanitakse mõõta meediakanalite kaudu saavutatud kontaktide arvu ja meedias programmi mainitud kordasid.

Alategevus	TEGEVUS 7.6. b) Parimate tunnustamine.
Väljundindikaator	Tunnustusürituste kontseptsioon on väljatöötatud ja valmis rakendamiseks (Perioodil 2017-18).
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	Panustab otseselt.
Eesmärk aruande-perioodi lõpuks	Tunnustada ettevõtlikku hoiakut toetavaid ja ettevõtlusõppe parimaid praktikaid.
Tegevuse lühikirjeldus	Kaardistatakse ja analüüsitakse olemasolevad tunnustusüritused ja parimad praktikad. Töötatakse välja ja ühtne ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe tunnustamise raamistik, mis rakendatakse täies ulatuses perioodil 2017-2018.
Praegune olukord (probleem)	Ettevõtlusõppe parimate praktikute tunnustamine on vähene ja juhuslik.
Vajaliku muutus	Parimate praktikate tunnustamine motiveerib õppetööd läbiviivaid spetsialiste ettevõtlikkuse ja ettevõtlusega seonduvaid õppemetoodikaid ja teadmisi rakendama. Õpilasmeeskondade ja -firmade tunnustamine inspireerib õppureid nii ettevõtlusega jätkamisel kui julgustab kaasõpilasi ettevõtlusõppe programmides osalema.
Põhivastutaja	Tartu Ülikool (TÜ)
Partnerid	TTÜ, TLÜ, EKA, EMTA, EMÜ, EBS, EEK, Innove SA
Vastutav isik	Marge Täks

Ajakava 2016. aastal

Aasta jooksul töötatakse välja tunnustamise kontseptsioon, mis rakendub perioodil 2017-2018. Kontseptsiooni väljatöötamisel arvestatakse pikemaajalist perspektiivi kui programmi periood (sh väljumisstrateegia).

Tegevussuuna 7.6 töögruppide moodustamise põhimõtted

Töörühma moodustamise eelduseks oli kaasata pädevad kommunikatsiooni- ja turundusspetsialistid. Lähtuvalt kompetentsidest moodustati töögrupp koosseisus: Marek Mühlberg (TLÜ), Maarja Loorents (EKTK), Marianne Kallaste (TLÜ) ja Evelyn Sepp (TMK). Muude tegevuste elluviimiseks on veel kaasatud: Kristjan Oad (Mainor), Anette Järvpõld (MKM), Anu Puusaag (EAS) partnerülikoolide kontaktisikud, jt. Töögruppide liikmed võivad ajas muutuda. 2016 aasta võtmetegevuste elluviimiseks kaasatakse reklaamiagentuurid. Lihthangete ettevalmistused käivad ja need kuulutatakse välja kohe programmi avanedes.

1. Seos teiste tegevussuundadega (tegevustega)

Tegevuse 7.6.a. saab sisendi tegevuste planeerimiseks kõikidest tegevustest ja kavandab teavitustegevusi lähtuvalt üldistest eesmärkidest ja erinevate tegevuste vajadustest, arvestades sihtrühmapõhiste vajadustega.

2. Seos haridustasemetega

Tegevuse 7.6. alategevused a. ja b. on suunatud kõikidele haridustasemetele ja sihtrühmadele.

3. Ettevõtjate kaasamine (kas kaasatud ja keda)

Ettevõtjad kaasatakse EKTK, Tööandjate Keskliidu ja Teenusemajanduskojast nii teavitustegevuste väljatöötamisel kui tunnustussüsteemi väljatöötamiseks lähtuvalt vajadusest jooksvalt.

	Projekti juhtimine
Väljundindikaator	Programm on edukalt ellu viidud, eesmärgid saavutatud
Indikaatori sihttase	1
Seos tegevuse väljundindikaatoriga	panustab kaudselt
Eesmärk aruandeperioodi lõpuks	Tegevuse eesmärgid on saavutatud, abikõlblikkuse nõuded täidetud.
Tegevuse lühikirjeldus	Tagatakse programmi abikõlblikkuse nõuete järgimine, partnerite nõustamine ning nõuetekohase aruandluse esitamine, sh partnerite aruannete koondamine. Tagatakse programmi tõhus juhtimine, mõju hindamine ja eesmärkide saavutamine, tegevuskava koostamine ja elluviimine ning koostöö programmi partnerite ja väliste osapooltega. Selle eeldus on tihe koostöö Haridus- ja teadusministeeriumi osakondadega Eesti elukestva õppe strateegia süsteemsel rakendamisel.
Põhivastutaja	Haridus- ja Teadusministeerium
Vastutav isik	Kristi Ploom

Programmi juhtimiseks on elluvijja juurde arvestatud kaks ametikohta; väljamaksetaotluste menetlemine ja muu tehniline töö tasustatakse kaudse kulu arvel.

IV Eelnõu kooskõlastamine

Tegevuskavale ja eelarvele on oma arvamuse andnud ettevõtlusõppe koostöökogu. Koostöökogu kõikide ettepanekutega arvestati tegevuskava täiendamisel. Eelnõu on heaks kiitnud EETA juhtkomitee. Kõikide juhtkomitee antud ettepanekutega on eelnõus arvestatud. Pärast juhtkomitee heaks kiitmist on eelarves tehtud tehnilisi muudatusi. 1) Eelarve läbipaistvuse ja selguse huvides on elluvijja lähetuskulu tõstetud ühelt eelarverealt teisele (7 000 eur tõstetud tegevuse 7.6. eelarvest tegevuse 7.5. eelarvesse). 2) Tegevuse 7.6. eelarve jaotust otsese personalikulu ja muu kulu lõikes on muudetud, kuna praegune meetme tegevuse eelarve ei võimalda tegevuskavas kavandatud otsest personalikulu täies ulatuses planeerida. Juhtkomitees heaks kiidetud eelarve on kavandatud eeldusel, et meetme tegevuse eelarves suurendatakse otsese personalikulu mahtu. Selleks algatatakse 2016. aasta esimesel poolel vastava ministri käskkirja muudatus ning seejärel korrigeeritakse antud tegevuskava ja eelarvet, mh on võimalik hinnata tegevuskava ja eelarve täitmist ning sellest lähtuvalt vajadusel eelarvet korrigeerida.

Margus Haidak
tõukefondide osakonna juhataja